

A nyolcszínű felhő

„Úgy látszik, ma lesz a nyár legforróbb napja” – tűnődik Otami, az utca felé fordítva világtalan szemét.

Kora reggel óta, amikor az autóbuszok nagy zajjal elkezdték szállítani munkába az embereket, a homlokáról és a hátáról, akárhogy törölgeti is, szünet nélkül ömlik a veríték.

„Ugye Otami-szan is jön velünk?” Az asszony hallja ezeket a szavakat, amelyeket valaki menet közben vet oda, de tudja, hogy ez nem szó szerint értendő, ugyanakkor nem is tréfaként hangzik; természetesen nem jelent hívást, hogy menjen a többiekkel, egyszerűen valaki csak bátorítani akarja az öregasszonyt. A város lakói nagy tömegekben gyülekeznek és vonulnak az utcákon. Ma van az a nap, amikor az egész város zúg, mint a felbolydult méhkas az egykori esemény miatt...

Otami deszkakunyhója, ami egy parányi szobából és egy földes padlójú előszobából áll, a forgalmas városrész központjában van, ahol a sugárutat magas épületekkel építették be, autóbuszok és villamosok járnak.

Minden évben, amikor a forró nyár hevében elérkezik ez a nap, az utcán felhangzik a menetelő oszlopok lármája. Otami nem szereti, ha közeledik ez a nap; de nem a lárma és a zshivaj miatt, amitől visszhangzik az utca. Egyszerűen fél visszaemlékezni arra, ami azon a régmúlt napon történt. Nem kellems, amikor a ház mellett énekelve vonul a tüntetők áradata, különösen itt a központban, ahol ez az áradat még féktelenebb. A tömeg kiáltozása és dobogása szüntelen, elnyújtott zúgásba olvad össze, és amikor ez a zúgás fel erősödik, arra a szörnyű recsegésre emlékeztet, amely betöltötte a várost azon a napon.

Azon a napon Otami látta, hogy az égen a kékségből hirtelen hatalmas, gomolygó felhők keletkeznek, és attól a pillanattól a fény elsötétült a szemében... Bumm! Valami a halántékához csapódott; még egy pillantást vetett a város felé, a másodperc töredéke alatt látta, hogy az égen, mintha szétpukkadt volna, szétterül egy fehér felhő, s aztán már semmit nem látott.

Otami fia, aki a városban lakott, a fiának a családja, Otami lánya, az unokái – mind meghaltak. A városban mindenki meghalt.

Azóta eltelt tíz év, tizenöt év. Az óriási fehér felhő felvillant az égen – és a város eltűnt a föld színéről. Azt beszéltek, hogy se fű, se fa nem fog nőni többé azon a helyen... De lám, már újra zshivong a város, és mesélik, hogy a neonreklámoktól éjszaka is olyan világosak az utcák, mint nappal. Elszáradtak a Zidzo istenségnek szentelt kámforfák, amelyek a város járdái mentén nőttek, de most, mint mondják, újra kirügyeznek. Aztán már Otami sem

egyszerűen a „vak asszony”, hanem a „vak masszírozónó”. A hatvanéves Otami maga keresi meg a kenyerét. Hiába, dolgozni kell, amíg bírja erővel.

– Magának járna segély, utána kellene járni – mondták neki a szomszédok, de Otami nem járt utána.

– Nem baj, ha a lábam nem is bírja, a kezem még erős – mondogatta nekik. A kliensek jöttek Otami szobácskájába, és ő masszírozta lábukat, kezüket, vállukat.

Dél körül Otami hangok zűrzavaros zsviváját hallotta. Valószínűleg a tünnetők oszlopa közeledett énekelve. Közeledett az a nap, az az óra.

A háború végén, amikor az ellenséges légierő berepülései egyre gyakoribbá váltak, Otami a kisebbik fiával, Szigeóval és unokájával, Kiozóval elköltözött a városból egy közeli faluba, rokonokhoz. Amikor Kioko született, a lánya még nem volt férjnél, így Otami magához vette a kislányt. A nagymama gondjaira volt bízva még Maszao is, az idősebbik fiának a gyereke. Így aztán négyesben éltek. Egy kora nyári reggelen Otami idősebbik fia eljött a városból, és magával vitte mind a két gyereket.

– Délután jövünk vissza – mondta az anyjának.

Eljutottak-e a városig, vagy még úton voltak, amikor felvillant az égen a fehér felhő? Sem az idősebbik fia, sem az unokái nem tértek vissza Otamihoz, ő maga pedig megvakult. Hogy mi történt az idősebbik fia családjával, a másik fiával, a lánya új családjával, Otami nem tudta. Soha senkit nem látott többé közülük...

Szigeo is eltűnt azon a napon. Elindult munkába, de az égen megjelent a fehér felhő. A fiúnak inkább nőies volt a természet: alkalmazkodó és ugyanakkor nehezen kezelhető. Rossz társaságba keveredett, a legkisebb dolog miatt is bepörgött, hisztizett. Azon a napon is kora reggeltől nyafogott:

– Nincs kedvem menni a gyárba!

– Nem érdekes, van-e hozzá kedved! – kiáltott rá Otami. – Háború van, nem lehet csavarogni – tette hozzá, és kitessékelte a legénykét, hogy menjen a munkába.

Szigeo mind ez ideig gyakran váltogatta munkahelyeit, semmi nem tetszett neki, de most könnyen beleegyezett: ha egyszer háború van (hadiüzemben dolgozott), akkor jellemesen kell viselkedni. De azon a napon Szigeo nyilván máshova készült, nem a munkába.

– Nem szabad lógnod, kisfiam – mondta rábeszélően Otami. És reggel, amikor az égen, a napot is eltakarva megjelent a fehér felhő, Szigeo már nem volt otthon.

Otami távolról hallja a közelgő tömeg éneklését és dobogását. Vak szemei tisztán látják a múlt képeit. Egy villanás – és az égre meresztett szemei előtt lassan szétterjed a fehér felhő. És ugyanabban a pillanatban sűrű sötétség zárul össze előtte. Milyen volt hát ez a felhő? Később egyesek azt mondták – lila, mások azt, hogy vörös, néhányan pedig azt erősítették, hogy narancs-sárga. Ez a felhő felégette a várost, megölte az embereket, ez sátáni felhő volt.

Otaminak eszébe jutott egy dal, amelyet valaha régen az utcasarkon énekelt egy utcai árus. Otami akkoriban ment férjhez, és költözött ide a szigetről.

*Gomolyognak színes felhőgomolyok.
Szilárd házat építetek Izumóban.
Hogy kedvesemmel éljek abban a házban.
Házat építetek, magas házat...*

Hogy miféle dal ez, Otami nem tudta. A régies nyelvezetű dal értelme nem volt egészen érthető a számára, de most mégis eszébe jutott: felhők az utcai árus énekében...

Talán hajdanában Izumóban is megjelent egy ilyen felhő? Az a felhő, amely azon a napon felvillant, valóban színes volt... Hét, sőt talán nyolc színből rajzolódott ki. És ez a nyolcszínű felhő (amilyenek most kirajzolódott Otami világtalan szemei előtt) elvette tőle a gyermekeit és az unokáit. Nem, ez a felhő aligha volt hasonló azokhoz, amelyek Izumóban gomolyogtak a ház fölött, ahová valaki a kedvesét akarta vinni.

*Gomolyognak színes felhőgomolyok...
Felvillant a felhő, elvette a gyerekeimet.
Ház helyett a felhőt építettem...*

Szivárványlanak a színes felhőgomolyok, amelyekről az utcai árus énekelt.

„De hát ki küldte ránk ezt a felhőt?” – tűnődik Otami. Otami nem tudja ezt – ő csak azt tudja, hogy attól a naptól kezdve más ember lett belőle. Nemcsak megvakult, hanem teljesen megváltozott. Azon a reggelen, mielőtt felvillant a felhő, Otami azt mondta unokáinak, hogy akasszák nyakukba az amulettet, amelyen a Buddha istenség neve volt. De az amulett nem segített. Otami nem hitt többé az amulettekben, elveszítette az istenek igazságosságába vetett hitét. És nemcsak azt. A fia, Szigeo, aki meghalt azon az átkozott napon, most szintén más színben jelenik meg előtte. Azon a napon Szigeo nem akart a gyárba menni, valahová máshová készült. Kijelentette, hogy segítenie kell az egyik fickónak, aki abba a naplopó kompániába tartozott, amelybe Szigeo is belekeveredett az utóbbi időben.

– Az a fiú sok jót tett nekem.

– Aztán miféle ember? – kérdezte Otami.

– Azt te úgysem érted meg – válaszolta Szigeo, de Otami tudta, miről van szó. Szigeo azt akarta mondani, hogy az a fiú, az a csavargó és naplopó ismeri a baráti kötelesség érzését és a jó értelmét. Arról volt szó, hogy Szigeónak szereznie kellett a barátja számára valami élelmiszert. Aztán megjelent a város fölött a felhő, és Otami nem látta többé a fiát, Szigeót.

A tüntetők oszlopa énekelve közeleg. Az ének szövege a nyolcszínű felhőt átkozza. Otami hallgatja az ének szövegét. Világtalan szemei látják a nyolcszínű felhőt.

Az ajtó nyikorogva kinyílik.

– Pénzt gyűjtünk a szomszédoktól, fejenként háromszáz jent. – Ez a rizskereskedő hangja, aki a szomszédban lakik. – Tegnap a mosoda tulajdonosát, itt szemben elütötte az autó, és most a szomszédok pénzt adnak össze az elhunyt családjának.

– Én... – dűnnyögi Otami, és úgy dönt, nem ad pénzt. No, és ha szom-

széd! Hisz alig ismerték egymást, épphogy szemben laktak egymással. Ellesz az özvegye Otami pénze nélkül is.

– Én... – húzza el újra a szót Otami. Nem szeret a jóra és a kötelességre gondolni. Mihelyt erre gondol, mindjárt eszébe jut a fia.

Újra nyikorog az ajtó.

– Megmasszírozol? – Egy kliens jött.

– Miért ne? – válaszolja Otami, és nekiáll masszírozni az újonnan érkezett kliens vállát. Az öregember az apósa volt a mosoda tulajdonosának, aki tegnap este az autó alá esett.

Az utcát elárasztja a vonuló tömeg zaja. Otami füle megszokja a lábak dobogását, a hangokat. Keze a kliens vállát masszírozza. Világtalan szemei előtt megjelenik a nyolcszínű felhő látomása. A felhőben pedig látja unokáinak arcát, fiának, Sziigeónak az arcát.

Aztán önmagára gondol. Arra, hogy egyáltalán nem hasonlít Sziigeóra, aki a jóról és a kötelességről beszélt. Otami csak egyet tud biztosan: meghaltak a fiai, meghalt a lánya, meghaltak az unokái. Ahogy megjelent a nyolcszínű felhő, ő egyedül maradt. Otami nem fél a haláltól, nem fél az egyedüllétől. Már semmitől nem fél, és ez ad neki erőt az élethez.

Az a felhő... A vak Otami emlékezetében újra felmerül a színes felhő, amely azon a napon szétterült az égen, a napot is eltakarva. Azóta tudja Otami, hogy aki egyedül van, annak nincs mitől félnie.

Abban a felhőben... Bíborvörös, sárga, kék, lila gomolyok; gigantikus, színes szivárvány lobban fel Otami világtalan szemei előtt.

„Abban a felhőben egy isten volt” – gondolja Otami. Keze tovább masszírozza a kliens vállát. Hallja az utcáról beszűrődő zajt. Szemei pedig továbbra is látják a színes felhőgomolyokat.

Hogyhogy eddig nem jött rá: a felhőben a tűz istene, Fudo volt; az Isten, aki megtanította őt, hogy ne féljen az egyedüllétől.

Nyikorog az ajtó.

– Tű nem kell? – Ez egy házaló kereskedő, aki úgy beszél, mintha segítséget adna az embereknek, a nyolcszínű felhő kárvallottjainak.

Otami hallgat, nem válaszol.

– Amulettem is van.

Talán a felhő ellen ajánlja az amulettet? Otami szó nélkül köp egyet.

Fazekas László fordítása